

Goniec codzienny

Wilno
NIEDZIELA
18 lipca 1943
Nr. 613
Cena w Wilnie 5 ten.

Ponownie rozbito pociskami 251 czołgów

Pomyślne ataki na flotę desantową. — Na obszarze Morza Śródziemnego nieprzyjaciel stracił 34 samoloty. — Sukcesy niemieckich ścigaczy na szlaku koło Messyny

Z Kwatery Głównej Führera dnia 17 lipca 1943 r. Naczelne Dowództwo Sił Zbrojnych podaje: Podczas gdy działalność bojowa na północ od Białogrodu wczoraj osłabła, w rejonie Orła trwały nadal ciężkie walki odparujące. Ataki bolszewików odparto w ciężkich i zmiennych walkach. Na całym odcinku rozbito wczoraj pociskami ponownie 251 czołgów.

Na Sycylii wczoraj mimo kilkakrotnie powtarzanych gwałtownych ataków zwłaszcza w rejonie Catanii nie udało się nieprzyjacielowi uzyskać żadnych sukcesów godnych uwagi. Niemieckie samoloty myśliwskie i oddziały niszczyliście przysporzyły nieprzyjacielowi ciężkie straty przez ataki z niskiego lotu i zestrzeliły nad Sycylią 16 nieprzyjacielskich samolotów. Ogółem nieprzyjaciel stracił wczoraj na obszarze Morza Śródziemnego 34 samoloty.

W cieśninie messyńskiej doszło do kilku utarczek między niemieckimi i brytyjskimi ścigaczami, podczas których zatopiono brytyjski ścigacz, drugi zaś prawdopodobnie

zniszczono i kilka innych za palono pociskami. Niemieckie i włoskie samoloty kontynuowały ataki na flotę desantową koło Sycylii również wczoraj z wielkim powodzeniem. Na obszarze morza pod Ymuiden odparły niemieckie portowe łodzie strażnicze atak pewnego zespołu brytyjskich ścigaczy. Nieprzyjacielski szybki torpedowiec został tak ciężko uszkodzony, że można się liczyć z jego zniszczeniem. Nieliczne nieprzyjacielskie samoloty dokonały ubiegłej nocy nalotu na obszar północno-zachodniej i południowej Rzeszy. Odsobnione ataki wywołały nieznaczne szkody.

Pamiętki po Karolu Wielkim zbombardowane przez terrorystów powietrznych

BERLIN. (DNB). Jak obecnie podano do wiadomości, podczas napadu lotniczego ubiegłej nocy na niemieckie miasto koronacyjne Akwizgran, została ciężko uszkodzona przeszło tysiącletnia katedra akwizgrańska, wybudowana w większej części jeszcze przez Karola Wielkiego. Słynna kaplica katedralna, mie-

scie przechowywania pamiątek koronacyjnych cesarzy niemieckich, została trafiona 27 bombami zapalającymi, 4 ładunkami i 6 butelkami fosforowymi. Akcja gaszenia nie pozwoliła tymczasem jeszcze rozpoznać rozmiarów strat. W katedrze akwizgrańskiej znajduje się grobowiec Karola Wielkiego.

Kościół, domy dla starców i cmentarz w Turynie zbombardowane przez Anglików

MEDIOLAN. (DNB). Podczas najnowszego nalotu terrorystycznego na Turyn, jak podaje „Corriere della Sera”, angielsko-amerykańscy gangsterzy lotniczy bez wyboru bombardowali kościoły, szkoły, domy dla kalek i cmentarze. Siedem kościołów, w tym kościół historyczny San Dominico, zostało przez bomby zapalające i kruszące prawie całkowicie zburzonych. Także dom dla starców i kalek, mimo że był łatwy do rozpoznania, gdyż tworzył on szereg budynków małego osiedla, został przez bomby całkowicie zniszczony. Wreszcie dziesiątki bomb zapalających i kruszących wyrządziły na cmentarzu spustoszenia, rozrzucając nagrobki i zbezczeszczając groby.

Sukcesy lotnictwa niemieckiego w walkach koło Sycylii

BERLIN. Podczas akcji desantowej Anglików i Amerykanów na Sycylię samolotnictwo niemieckie w częstokroć ciężkich walkach i przy silnej obronie przeciwlotniczej i myśliwskiej zatopiło lub ciężko uszkodziło, do wieczora dnia 13 lipca, 34 statki transportowe względnie towarowe o ogólnej pojemności 160.000 TRB, przyczyniając przeciwnikowi znaczne straty. W liczbie tej znajdują się zatopione w dniu wczorajszym dwa statki amunicyjne o pojemności 3000 TRB każdy. Statki te po trafieniu wyleciały z gwałtowną detonacją w powietrze. Następnie zatopiono w obszarze morskim koło Gela szczególnie wartościowy parowiec, nalado-

wany nowoczesnymi dużymi czołgami. Wreszcie straciły działają inwazyjne wielką liczbę naladowanych ludzi i sprzętem wojennym łodzi desantowych. Okręty wojenne uszkodziły tak ciężko nieprzyjacielski kontrtorpedowiec, że jego zatonięcie jest niechybne. Następnie ciężko uszkodzono statki transportowe, towarowe, i specjalne o ogólnym tonażu 350.000 TRB, na których częściowo ukazały się pożary. Stały się one na pewien okres nie zdolne do użytku. Wreszcie niemieckie samoloty bojowe i działa z okrętów wojennych, trafiły w pewien statek wojenny, dwa krążowniki, jeden kontrtorpedowiec i w liczne łodzie desantowe.

Manewr oszukańczy z kartą atlantycką

OSLO. (DNB). W sprawie oszukańczego manewru z tak zwaną kartą atlantycką należy jeszcze dodać, jak obecnie komentuje tę sprawę „Morgenpost”, sta owisko Churchilla w izbie gmin, gdzie on oświadczył, że karta atlantycka „nie pociąga za sobą żadnych zobowiązań i że nie wymaga ratyfikacji”. To wchodzące w Oslo pismo widzi w tym ostatnią kapitulację Anglii wzglę-

dem pretensyj sowieckich do terenów europejskich. Cała ta anglo-amerykańska agitacja z kartą atlantycką ujawnia się zatem jako najokropniejsze oszukaństwo w stosunku do małych państw. Cyniczne przyznanie się Churchilla zostało w państwach skandynawskich przyjęte ze zrozumiałym i największym zainteresowaniem i dało powód do daleko idących rozważań.

Trudności w sprawie dostaw ze Stanów Zjednoczonych

LIZBONA. Stanowisko sekretarza stanu Hulla w sprawie odzawienia traktatu dzierżawo-pożyczkowego ze Związkiem sowieckim było niespodzianką dla szerokiej sfery opinii publicznej krajów anglosaskich. Wobec rezerwy, z jaką wypowiedział się Hull w tej kwestii, wnioskuje, że układy ze Związkiem sowieckim są bardzo utrudnione wobec dążenia Stanów Zjednoczonych do połączenia sprawy dalszych dostaw materiałów wojennych oddaniem Stanom Zjednoczonym niektórych terenów na Syberii dla urzędzenia baz lotniczych. Lecz z drugiej strony wskazują na okoliczność, że Stany Zjednoczone zaangażowały swą zdolność produkcyjną aż do ostatnich granic, tak że nie mogą już więcej rozszerzyć rozmiaru dostaw materiałów wojennych i środków żywnościowych.

wych, objętych systemem dzierżaw i pożyczek. Przeciwnie, przypuszczają nawet, że już obecnie nie dadzą się długo wykonywać obowiązujące dotychczas zobowiązania i Stany Zjednoczone wobec tego są zmuszone do ograniczenia z czasem dostaw przeznaczonych dla Związku sowieckiego. Układy w tej sprawie bardzo utrudniają zawarcie nowej umowy na dostawę dla Związku sowieckiego.

Moskwa jest niemiłe dotknięta taką sytuacją przemysłową Stanów Zjednoczonych, lecz, jak się zdaje, usiłuje także uniknąć zobowiązania się do oddania terenów na bazy lotnicze dla Stanów Zjednoczonych, a to nie chcąc dopuścić do wciągnięcia siebie wskutek tych machinacji Waszyngtonu w trudną sytuację w Azji Wschodniej.

Pisarz angielski o amerykańskich zakładach zbrojeniowych

GENEWA. (DNB). Pisarz angielski Hilary St. Saunders, podzielił się swymi obserwacjami z USA z współpracownikiem „News Chronicle” Saunders powiada, że zwiedził on w USA dużo zakładów zbrojeniowych. Przy tym robotnicy dawali wy-

raz swemu niezadowoleniu, że przedsiębiorcy zagarniają olbrzymie zyski, podczas gdy oni i ich rodziny wobec co raz bardziej w USA rosnącej drożyzny produktów żywnościowych z każdym tygodniem gorzej na tym wychodzą.

Paczka z wiecznymi piórami zawierała materiały wybuchowe

TETUAN. Tajemnicza paczka wybuchła w pobliżu Sakli na pograniczu Marokka hiszpańskiego i Francuskiej Afryki Północnej. Miejscowi rybacy znaleźli paczkę wyrzuconą na brzeg razem ze szczątkami statku. W mieszkaniu

otwierali oni tę paczkę w obecności wielu zebranych mieszkańców wioski. Przy tym wynika eksplozja, raniąc 15 osób. Badanie stwierdziło, że paczka zawierała wybuchające wieczne pióra, pochodzące z Ameryki Północnej.

Włoski komunikat wojenny

RZYM, 167 (DNB). Kwatery główna sił zbrojnych ogłasza: Na terenie od Agrigentu aż do równiny Katańskie powstrzymywali włoskie i niemieckie jednostki w zaciętych i męczących walkach stały atak silnych nieprzyjacielskich oddziałów. Nieprzyjaciel poniósł znaczne straty w czołgach.

Włoskie samoloty torpedowe ponownie swoje ataki na okręty i łodzie desantowe. Zatopiły one jeden statek handlowy o 10.000 TRB, i uszkodziły trzy inne jednostki o łącznym tonażu 29.000 TRB.

Włoskie i niemieckie samoloty bo owe i szturmowe zaatakowały z dobrym skutkiem angielskie i amerykańskie okręty, płynące wzdłuż sycylijskiego wybrzeża wchodniego.

W walkach w powietrzu odznaczyły się szczególnie w tych dniach następujące jednostki: 43 eskadra samolotów bojowych, 113 grupa samolotów

torpedowych, 121 grupa samolotów szturmowych.

Obiektem nieprzyjacielskich ataków lotniczych był Neapol, Foggia i Genua. W Neapolu powstały szkody i są ofiary. Myśliwce włoskie zniszczyły nad Neapolem cztery czteromotorowe samoloty.

Również na miejscowości w prowincjach Alessandria, Savona, Bologna, Parma i Reggio Emilia zrzucone zostały bomby kruszące i zapalające, które wyzwały ludności nieznaczne szkody. Dwa czteromotorowe samoloty zostały trafione przez obronę z ziemi i spadły. Jeden samolot spadł koło Traversetolo (Parma), drugi koło Mirandoli (Modena). Kilku członków załogi wzięto do niewoli.

Jedenaście nieprzyjacielskich samolotów torpedowych zestrzeliły okręty i samoloty, które użyte były do ostony włoskich konwojów.

Sukcesy niemieckie w bitwie pocisków pod Orlem

(DNB). Komunikat dowództwa naczelnego z dnia 16 lipca powiadamia o zestrzeleniu 400-tu czołgów sowieckich. Taką ilość czołgów, to jest prawie 8 sowieckich brygad pancernych. Cztery takie brygady unieruchomiono w przeddzień na południowym odcinku terenu walki, a pozostałe na odcinku północnym tegoż terenu w ciągu dwóch ostatnich dni. Razem z nimi obecnie niemiecka broń przeciwpancerna zestrzeliła w ciągu 10 dni przeszło 2.000 czołgów. Oznacza to, że 40 sowieckich brygad pancernych już nie toczy się na linii niemieckiej. Pomimo to 15 lipca wieczorem słychać było o ponownym atakach sowieckich na wschód od Orła, w których użyto masowo w najważniejszych miejscach znowu przeszło 100 czołgów.

Liczba czołgów zniszczonych oraz ilość jeszcze atakujących nieprzyjacielskich brygad pancernych daje obraz, jak masowo jest prowadzona ofensywa sowiecka. Z niezrównaną determinacją, bez oszczędzania ludzi i materiału, usiłuje przeciwnik gwałtem dokonać przełamania frontu. Nadzieje swe pokładał on i pokłada na przebudowanym czołgu „T 34”. Czołg tego systemu podczas zjawienia się

swego na froncie zimą 1941-42 był bronią nadzwyczaj niebezpieczną. Front niemiecki mógł przeciwstawić mu tylko warunkowy odpór. Niemiecki przemysł zbrojeniowy wmięczył się przygotował broń obronną i ofensywną, która odebrała przewagę czołgowi sowieckiemu „T 34”. Wówczas, przy zachowaniu wszelkiej tajemnicy, przebudowały Sowiety czołg „T 34”. Ten kolos stałowy posiada obecnie nadbudowaną kopułę pancerną. Również całe opancerzenie czołgu jest wzmożone. Ten nowy czołg T 34, miał być niespodzianką w terażniejszej ofensywie. Lecz niespodzianka ta zjawiała się właśnie po drugiej stronie, gdyż 2000 zestrzelonych czołgów nie można ukryć. Bez wątpliwości bolszewicy odnieśli naukę z ostatnich miesięcy w prowadzeniu walki. Obecnie umiemy oni stosować ataki masowe. Potrafią oni przetrzącać wielkie grupy wojsk w ciągu nocy zmotoryzowanymi transportami, aby wprowadzać je w walkę wczesnym rankiem w coraz to innym ośrodku najważniejszym w danej bitwie.

Sowieckie dowództwo i taktyka bojowa stały się ruchliwymi. Lecz nie dorosły one do niemieckich. Jednostki wyładowcze niemieckie

wszelkiego rodzaju nie tracą żadnego ruchu przeciwnika ze swych oczu. Dowództwo niemieckie umie zauważyć wszelkie tworzenie się głównych ośrodków po stronie przeciwnika. I gdy Sowiety przypuszczają że zdołają tym razem gwałtem osiągnąć to, co im przedtem się nie udało, to dowództwo niemieckie potrafi im dowiedzieć, że Niemcy najzupełniej są w stanie przeciwstawić im siłę jeszcze większą potęgę. Niemieckie samoloty, czołgi najcięższego typu, działa szturmowe i przeciwczołgowe posiadają przewagę nad sowieckimi. Grenadierom niemieckim nie może dorównać żaden żołnierz na świecie w waleczności, odwadze i doświadczeniu bojowym. W wysiegu zbrojeń również zwyciężyła przewaga robotnika niemieckiego. Przykładem tego jest nowy szybkostrzelny karabin maszynowy, będący według zeznań licznych żołnierzy — postrachem dla bolszewików. Opowiadają oni o nim, że potrafi on błyskawicznie skosić całe masy ludzkie.

O to to przewagę broni niemieckiej obronnej i ofensywnej rozbiły się teraz ponownie wielkie natarcia w celu odciążenia, prowadzone na wschód i na północ od Orła. W tym czasie, na przykład, pewien saski pułk piechoty bił się wjątkowo świetnie i swą przewagą odparł szturm 50-ciu

czołgów nieprzyjacielskich, przeważnie typu T 34 i KP 1, oraz gdzieś niedługo czołgów amerykańskich. Dalej na północ odparły przeciwnika za pomocą przeciwnatarcia i odparowano na jego pozycje wypadowe. Na południe od Orła zdołali żołnierze niemieccy czołg nieprzyjacielski typu T 34, skierowali jego ogień na przeciwnika i zniszczyli 3 jego działa przeciwpancerne.

W ustawicznej bitwie materiałów decyduje o wyniku nie masa żołnierzy i nadmiar czołgów, a wyłącznie i tylko ten żołnierz, który je opanowuje. On porusza te masy, oskierkuje ogień dział, on wreszcie zdobywa teren, o który chodzi. Z niezmierną liczbą tych poszczególnych jego czynów, niemożliwych do wymieniienia wobec ich wielostronności, powstaje suma całego przebiegu walki, która dla bojownika niemieckiego jest jedną piękną bohaterstwa, i dzisiaj, w tę noc na 15 lipca, gdy piszę daleko na środkowym odcinku frontu Wschodniego te korespondencje, utrzymuje on nadal front. Dzięki żołnierzowi niemieckiemu zwycięstwo jest po stronie jego duchowej przewagi i jego walecznego serca.

Od korespondenta wojennego Corneliusa Pfeiffera.

Wzorowe zachowanie się żołnierzy w bitwie na południe od Orła

Londyn otacza tajemnicą przyczynę śmierci gen. Sikorskiego

Wyniki urzędowego śledztwa

LIZBONA. (DNB). Po zakończonej badaniach katastrofy samolotowej w Gibraltarze, wskutek której nastąpiła śmierć gen. Sikorskiego, wydano ze strony urzędowej następujący komunikat:

Jak zwykle bombardier przed nocnym startem był poddany badaniu, które stwierdziło, że samolot był w stanie bez zarzutu. Start na wąskim torze startowania wypadł bez tarć i wkrótce samolot znalazł się na wysokości około 10 metrów nad wodą. W przeciwieństwie do innych wiadomości, wszystkie cztery motory pracowały bez zarzutu. Nagle samolot się zeszliżnął, podwozie uderzyło o wodę, maszyna przewróciła się, pękła i samolot w przeciągu sześciu minut zatonął.

Wysłane łodzie próbowały ratować tych, którzy ewentualnie pozostali przy życiu. Czterech pasażerów, pomiędzy nimi Sikorski i pilot zostało wyrzuconych z samolotu, podczas gdy inni zmarli już po pierwszym uderzeniu o wodę. Sikorski, którego zwłoki wykazują ciężkie zranienie głowy, prawdopodobnie utopił się. Pilot, co do wyzdrowienia którego istnieją wątpliwości, mógł być przestuchany tylko powierzchownie. Jako przyczyny, że samolot, jakkolwiek był w doskonałym stanie, został przez pilota doprowadzony do upadku podaje się: po pierwsze zaburzenia w równowadze — tak zwana „ślepotą horyzontalną”; po drugie nagłe zachorowanie, i po trzecie mylnie, przez niego dokonane chwyt instrumentów pokładowych.

Władze angielskie nie liczyły się z tym, że w tym komunikacie ze śledztwa nie ma żadnych wyjaśniających oświadczeń do faktu, że życie Sikorskiego powierzone zostało pilotowi, który z daną mu do kierowania maszyną, jeszcze nie był obznajomiony. Taki wynik śledztwa postawia otwartymi wszystkie pytania, które opinia publiczna świata stawia odnośnie zgonu gen. Sikorskiego. Można z tego dokładnie poznać, że Londyn stara się tajemniczą zasłonę wokół śmierci gen. Sikorskiego jeszcze bardziej zgęścić. Ale taką już jest taktyka angielska, która stale jest stosowana, gdy Secret Service ofiarę swą doprowadziło do upadku. W dalszym ciągu pozostaje niewyjaśniony fakt, że samolot, który rzekomo był „w doskonałym stanie”, rozpadł się zaraz po wystartowaniu. Nowoczesna technika samolotowa chyba nie znajdzie na to wyjaśnienia, a przeciętnie, stwierdzone zostanie pocięgnięcie, że ten tajemniczy „wypadek” można wytłumaczyć tylko sabotażem.

Przytoczone z angielskiej strony urzędowej przyczyny są do tego śmiešne, że można je traktować jako niezgrabny wykręt. Na darmo opinia publiczna będzie oczekiwać dalszych wyjaśnień. Londyn usunął ze swej szyi niedoścignionego przypominacza. Churchillowi tylko o to chodziło. Uczynił on jeszcze i to, że w przemówieniu radiowym do Polaków obłudnie ogłaszał po Sikorskim swą żalobę. Być może, że Polacy mu wierzą, ale poza tym chyba nikt.

BERLIN. DNB. Codziennie zmienia bitwa na południe od Orła swe oblicze. W szybkiej kolejności zmieniają się ataki i kontrataki, walki piechoty i walki czołgów, natarcie i obrona. Z wciąż nie słabnącą gwałtownością strzelają setki dział wszelkiego kalibru. Z wiru walk materiałów wojennych wylaniają się stale decydujące czyny poszczególnych żołnierzy.

Podczas ataku niemieckiego udało się kilku ciężkim czołgom sowieckim, które rzucono do kontrataku, otoczyć przejściowo pewną dolno-saską kompanię grenadierów pancernych, która wysunęła się była daleko na przód. Położenie stało się jeszcze poważniejsze, kiedy strzelcy grenadierów pancernych, pod osłoną wysokiego zboża zdołali się zbliżyć na 50 metrów do grenadierów i gotowali się z nalożonymi na broń bagnietami do ostatniego skoku. W tym momencie nie zważając na gwałtowny ogień nieprzyjacielski ustanął starszy szeregowiec Lohfink karabin maszynowy na pozycji i podjął beznadziejną zdawać by się mogło walkę. Taśmę za taśmą pocisków wyrzucał on ze swego karabinu maszynowego na ustawicznie zbliżające się fale strzelców i ogniem swoim zmuszał je każdorazowo do rzucania się na zie-

mię. W ten sposób mimo przewagi nieprzyjacielskiej kompania potrafiła utrzymać swoje stanowiska aż do chwili, gdy sąsiadnie kompanie przysłyły jej na pomoc i rozpoczęły wspólny atak.

Podczas następnego uderzenia powstała między dwoma atakującymi batalionami tego samego pułku pancernych grenadierów luka szeroka na kilka metrów. Wskutek pękających bez przerwy granatów nie można było dojrzeć, czy obydwa bataliony dotarły do linii przewidzianej rozkazem. Celem nawiazania łączności przebiegł jako goniec starszy szeregowiec Hees ze szkiecem wśród gęstego ognia do sąsiedniego batalionu tam i z powrotem. Jakby cudem wyszedł on cało z grądu kul. Meldunek jego umożliwił obydwu batalionom nawiązanie ze sobą kontaktu, a przez to zapewnienie odniesionego w tym dniu sukcesu.

Celem ufortyfikowania zdobytej linii trzeba było następnie jak najszybciej założyć linię telefoniczną dla zapewnienia jednolitości dowodzenia. Chodziło przy tym o przeprowadzenie jednej z linii przez całkowicie odsłonięte, dobrze przez nieprzyjaciela obserwowane i silnie zaminowane wzgórze, szerokie prawie na jeden kilometr.

Tego trudnego zadania podjął się dowódca oddziału telefonistów, podoficer Wiiken. Mimo że stale ostrzeliwano go gwałtownym ogniem przekakiwał on ze swoim ciężkim bębmem drutu z leja po granacie do leja i w ten sposób przebył niebezpieczną przestrzeń.

Ważność nowego połączenia okazała się wkrótce potem, kiedy kontratak ciężkich czołgów sowieckich przełamiał stanowiska jednego z batalionów grenadierów. W czasie gdy telefonicznie wezwano broń przeciwpancerną, zjawily się dwa czołgi typu „T. 34” na 50 metrów przed stanowiskami i zaczęły ogień. W tym momencie chwycił w swe ręce inicjatywę sierżant König, pełniący służbę obserwatora artylerii. Zebrał on garść pozbawionych dowództwa grenadierów, wystąpił z nimi przeciwko czołgom, za którym przesuwal się strzelcy, i zarygował przez to miejsce przełamania się. Powstrzymał on tak długo nieprzyjaciela, aż przybyła na miejsce wezwana ciężka broń, przy pomocy której odrzucono w kontrataku bolszewików do ich pozycji wyjściowych.

W czasie zmiennych walk jedna z atakujących kompanij miała kilku rannych przy zdobywaniu nieprzyjacielskich oko-

pów, w których ukryci byli doborowi strzelcy. Wkrótce potem ogień bolszewicki stał się tak gwałtowny, że kompania musiała jeszcze raz cofnąć się poza zdobyte już okopy. Ponieważ sanitariusze nie mogli od razu zabrać wszystkich rannych towarzyszy, pozostało trzech rannych na terenie niczym. Wówczas starszy sanitariusz Lohnes, w czasie, gdy ogień artylerii zmuszał do milczenia doborowych strzelców, wybiegł na przedpole celem przeniesienia kolegów. Mimo gwałtownego ognia nieprzyjacielskiego trzykrotnie odbył on taką wyprawę. Ostatniego rannego musiał on na odcinku 300 metrów nieść w pozycji wyprostowanej wśród grądu ognia nieprzyjacielskich karabinów maszynowych. Odwaga jego została wynagrodzona. Po trzygodzinnej pracy przyniósł on i opatrzył rannych, sam nie ponosząc przy tym żadnego szwanku.

Wszystkie wspomniane przykłady wzorowego żołnierskiego zachowania się pochodzą z walk jednego i tego samego dolno-saskiego batalionu grenadierów pancernych. Lecz tak samo jak wymienieni żołnierze zachowują się niezliczeni żołnierze niemieccy codzien i co godzinę na pobojowiskach pod Białogrodem i Orłem.

Terror jako system

Winnica, jako wzór działalności GPU

RÓWNE (DNB). Każdy, stojący nad miejscami morderstw w Winnicy i oglądający te warstwy trupów w dołach, mimowolnie zadaje sobie pytanie: Jak mógł naród ukraiński tyle lat znosić terror GPU i jego następę — NKWD. Pewnie, że odpowiedzią na to są oblicza zbiedzonych i wynędzniałych mężczyzn i kobiet ukraińskich. Dowodzą one, jak wszelki samodzielny odruch narodu może być zduszony skutkiem całymi 10-letnimi trwającego terroru kliki, kierowanej żydowskim wyrafinowaniem. Terror gepistów był naprawdę najbardziej okrutnym i skutecznym ucieleśnieniem bolszewizmu, powstałego z nauki marksistowskiej. To co duch żydowski obmyslił przed 100 laty, było tu stosowane przez żydów w ciągu dziesięcioleci w sposób ścisły, skutkiem piekielnej nienawiści mędrceów Sjonu, i wyrażało się w jego czynach: goj, niezależnie od jego narodowości i sytuacji społecznej, uważany jest za niewolnika używanego do ciężkiej pracy lub podlega likwidacji.

czę dzisiaj w Związku Sowiecki? W rzeczywistości niezbyt po tym rzucano się w oczy, gdy NKWD rozstrzeliwało z każdego transportu pewną procentowo ilość aresztowanych, gdyż o działalności komisarzy sądzono z liczby aresztowań i ilości rozstrzelanych.

Okręg administracyjny Winnica, położony w pobliżu dawniejszej granicy polskiej był obsadzony przez szczególnie zaufanych, to jest komisarzy NKWD pochodzenia żydowskiego. W samym mieście oraz Ulanowie jeszcze dzisiaj pozostały w strasznych wspomnieniach ludności nazwiska tych żydowskich komisarzy. Każdy, pragnący utrzymać się na stanowisku komisarza na czas dłuższy na tak eksponowanym urzędzie, położonym przy granicy, jak Winnica, powinien był nie robić żadnej ceremonii z ludnością i być zmuszony stosować szczególnie ostry i od przypuszczalnych wrogach ludu. Zresztą każdy komisarz sam obawiał się aresztowania i swej likwidacji przez tajnych agentów władzy najwyższej.

no. Dopiero po odwrócenie bolszewików znalezione wszędzie tam zakratowane okna, obite żelazem drzwi i tajne akta, z których można było wnosić, że ten „oddział specjalny” był filią NKWD. Podejrzanie o istnieniu takiego oddziału istniało wśród ludności już od dawna, lecz nikt nie odważył się mówić o tym, gdyż byłoby to jednoznaczne z wyrokiem śmierci na siebie samego.

Skutkiem świetnego zamaskowania tajnej działalności tego „oddziału specjalnego”, jak i w ogóle terroru NKWD, szerokie masy ludności nigdy nie mogły zauważyć właściwego celu działalności żydowskich, gdyż potrafili oni zawsze zamaskować swą straszliwą tajną działalność przykryciem jej płazymkiem dbałości o interesy ludu

wobec zakusów jego wrogów. Oddział ten zapomocą swego systemu szpiegowskiego był ściśle poinformowany o wszelkich dążeniach w sferach ludowych. System ten był posunięty aż do przesłuchiwania rodziców przez swe własne dzieci.

Skutkiem tego zorganizowanego terroru wzrastała z roku na rok liczba skazanych na zesłanie i zamordowanie. Pola z mogiłami zbiorowymi pod Winnicą są krwawymi świadkami nowej ery. Wzywają one, jak głosi napis na tablicy przy wejściu do ogrodu w Dolinkach, — bracia i siostry do walki z bolszewizmem. Wezwanie ich będzie równie słyszane po za granicami Ukrainy we wszystkich narodach kulturalnych.

Głosy prasy ukraińskiej wobec masowej rzezi w Winnicy

Gdy bolszewizm przystąpił do budowy największego aparatu zbrojowego w świecie dla przeprowadzenia rewolucji światowej siłą zbrojną, gdy już założono olbrzymie fabryki, zakłady, tamy wodne oraz koleje strategiczne i kanały, zjawila się potrzeba utworzenia potrzebnej armii robotczej z mas ludowych. Zadaniem NKWD było wydobycie poszukiwanych mas robotczych za pomocą aresztowań i zesłań. Każdy komisarz NKWD miał za zadanie co rocznie dostarczyć do tej pracy określoną liczbę mężczyzn i kobiet ze swego rejonu. Z czysto żydowskim wyrafinowaniem wysyłano pod tym pozorem aresztowanych politycznych na daleką północ albo na Syberię dla „wyjaśnienia”. Setki Ukraińców odbyły te drogi cierpięć, a tylko niewielu z nich udało się do swych wiosek i miast. Jak opowiadał pewien robotnik z okolic Winnicy, przeżył on całe trzy lata w pewnym obozie koło Karemki z 58.000 skazanych. A bez takich obozów może być jesz-

Wybitnymi oznakami działalności NKWD była praca wśród ciemności i bezgranicznego szpiegowania, obok nieograniczonej samowoli. Przykładem tych stosunków jest „oddział specjalny” („osobienny oddiel”), istniejący w każdym zakładzie przemysłowym, w każdym urzędzie, uniwersytecie, w fabryce, a nawet — w placówkach dyplomatycznych zagranicznych, jak i w szkołach ludowych. Obok urzędowego działu osobowego, służył ten oddział na pozór dla spraw załatwienia nieporozumień, wynikających pomiędzy pracownikami i robotnikami zakładów. Wydział personalny nie miał prawa bez wiedzy oddziału specjalnego dokonywać przeniesień lub zwolnień robotników. Członkowie jego pracowali, studiowali i uczyli się tak jak inni pracownicy zakładu albo studenci. Nikt nie wiedział, kto był na żołdzie tego oddziału, gdyż do jego lokalu mieli wstęp tylko jego pracownicy. O ile ktoś wolał nie tam do wywiadu, to indagowano go przy okienku i tam załatwia-

RÓWNE. (DNB). Opinia ukraińska wciąż znajduje się pod wrażeniem okropnego odkrycia mogił zbiorowych pod Winnicą, które coraz bardziej ujawniają system mordowania ludzi przez bolszewików. Jeden okrzyk oburzenia, wstrętu i zemsty wstrząsa narodem ukraińskim, a jego rzecznikiem są gazety krańowe. Dziennik „Winnickie Wisti” pisze: „W dniu 24 maja otwarto pierwszą mogiłę i musielismy się przekonać, że nasze przypuszczenia stały się faktem. W tym miejscu było państwo śmierci, sprawione przez żydów i NKW dzistów. Ci wrogowie i mordercy ludzkości zabijali tutaj ludzi tysiącami i nasze serca przepełnione są nienawiścią i gorącym pragnieniem pomśzczenia tych nieszczęśliwych”. Następnie dziennik ten wspomina o dwóch kobietach, aresztowanych w październiku 1937 r. NKWD powiadomiło je, że ich mężowie są zesłani na Daleki Wschód bez prawa korespondencji ze swymi rodzinami. Taką

odpowiedź otrzymały wszystkie rodziny aresztowanych, lecz skazańcy nie trafili do obozów Dalekiego Wschodu, a do okropnych mogił w Winnicy. W końcu dziennik ukraiński mówi: „Dalsze wykopaliska wykażą bez wątpienia jeszcze straszniejsze dowody niszczenia ludzi. Dowody te będą straszliwymi dokumentami oskarżycielskimi”. Gazeta „Wyzwolona Ukraina” pisze o wstrząsających scenach, jakie odbywały się, gdy krewni poznawali ubranie swych skazanych najbliższych. Dziennik ten potwierdza, że według zeznań osób najbliższych ze znalezionych przedmiotów ustalono, iż w Winnicy zamordowano tych wszystkich, którzy byli skazani na robót przymusowych na Syberii. Dziennik ukraiński mówi: „Bolszewizm jest to zniszczenie ludów aryjskich przez żydostwo” i dalej twierdzi: „Bolszewizm na Ukrainie był systematycznym moralnym i duchowym, fizycznym i psychicznym mordowaniem Ukraińców. Kilka mi-

Krótkie wiadomości

RZYM (DNB). Agencja Stefani oblicza straty przyczynione nieprzyjacielskiej marynarce na wodach sycylijskich w przeciągu ostatnich 48 godzin przez lotnictwo państw Osi i włoskie łodzie podwodne w następujący sposób: zatopiono 5 kontrtorpedowców. Bombami i torpedami ciężko uszkodzono 8 krążowników, 13 uszkodzono 2 kontrtorpedowce. W tymże czasie straciło nad Sardinia i Sycylią lotnictwo nieprzyjacielskie 59 samolotów.

NANKING. (DNB). Wiceminister prawa Tangyinghnan oświadczył, że po rozwiązaniu wszystkich eksperymentalnych praw i zniszczeniu koncesji, spory między Chińczykami i obcokrajowcami rozstrzygają będą sądy chińskie. Jeżeli obcokrajowcy muszą odpokutować

karę pozbawienia wolności, zostaną oni sprowadzeni do więzień dla obcokrajowców. W Hanoi i w Szanghaju uczyniono już w tym celu pierwsze przygotowania.

OSLO. (DNB). Doniesiono z norweskiego miasta Tromsø o masowym zatruciu wskutek spożycia alkoholu metylowego.

Na pewnej wyspie koło Tromsø odbył się towarzyski zjazd szeregu mieszkańców, przeważnie rybaków i drobnych rolników, podczas którego wypito alkohol metylowy. Dwóch uczestników tej uroczystości zmarło na miejscu. Podczas przewozu do szpitala zmarło dalszych pięciu mężczyzn, innych zaś, w liczbie 12 osób, przewieziono do szpitala z oznakami silnego zatrucia.

LIZBONA (DNB). Jak powiadomiją pisma, przy brzegu Algarve (Portugalia południowa) pojawiły się wielkie lawy tuńczyków, tak iż w ciągu ostatnich dwóch dni połów był nadzwyczaj obfity. Złowiono najmniej jak 6.000 sztuk tuńczyków. Aby ten wielki przypływ ryb wykorzystać, musiano użyć wszystkie rozporządzalne łodzie rybackie. Ponadto daje się dotkliwie odczuwać brak oliwy, ponieważ wskutek tego nie można zakonserwować dużej części tych ryb.

TOKIO. Z czasem w całej Azji Wschodniej asfalt będzie zastąpiony gumą, jako najnowszym materiałem do budowy dróg. Stacja doświadczalna rolnicza w Medan na Sumatrze wynalazła ten nowy materiał do budowy dróg w wyniku badań nowych możliwości zastosowania surowców, otrzymywanych w nadmiarze. Ten nowy materiał szosowy składa się z mieszaniny oleju palmowego i wapna z dodatkami gumy, specjalnie chemicznie przetworzonej. Tak produkcja, jak i zastosowanie tego materiału mają być nadzwyczaj proste, wobec czego pokładają wielką nadzieję w tym nowym wynalazku.

Walka z paskarskimi cenami i handlem potajemnym

400 doniesień w czerwcu

KOWNO (ON). Powoli winno dojdzie do publicznej wiadomości, że wobec osób, które łamią przepisy w sprawie przekraczania cen i handlu nielegalnego, stosowane są ostre kary. Również w czerwcu stwierdził urząd przestrzegania cen znowu liczne wykroczenia.

Do Komisarza miejskiego w Kownie wpłynęło 400 skarg na osoby, wykarczające przeciw ustawie o cenach maksymalnych i o handlu potajemnym, oraz na osoby zaniżające wystawiania cen. Za potajemny handel samogonem oddano pod sąd 30 osób, a za niedozwolony ubój domowy i nielegalną sprzedaż mięsa odstawił do centralnego więzienia w Kownie osiem osób z przekazaniem ich sprawy prokuraturze przy sądzie specjalnym.

Dalej przeprowadzono kontrole siedmiu sklepów, przy czym wniesiono skargę na sześć właścicieli sklepów za zaniechanie wystawiania cen, a pięć sklepów zamknięto na przeciąg 14 dni. 115 właścicieli sklepów otrzymało należne ostrzeżenia z powodu zaniechania lub niedostatecznego przestrzegania sprawy wywieszenia cennika. Liczne były też skargi z powodu handlu pokątnego. Sporządzono protokół 289 osobom, ponieważ podczas kontroli przeprowadzanej na rynkach, ulicach i podwórzach znaleziono przy nich większe ilości produktów żywnościowych i towarów handlu pokątnego. Wszczęto postępowanie sądowe przeciwko dziesięciu przyłapanym na rynku rybnym handlarzom nielegalnym i osobom trudniącym się wymianą towarów. Wszczęto też sprawę przeciwko siedmiu sprzedawcom kwiatów z powodu przekroczenia cen maksymalnych. Oczekują ich

dotkliwe kary.

W ostatnich czasach próbuje się przesunąć potajemny handel, zwłaszcza produktami żywnościowymi, na drogę paczek przesyłanych pocztą, w tym przekonaniu, że tym sposobem nie zostanie się przyłapanym. Podczas zarządzonej w ubiegłym miesiącu osmiu kontroli paczek pocztowych wykryli jedenastu nadawców i odbiorców paczek pocztowych z nie dozwolonymi towarami. Również i oni zostaną ukarani. Specjalnie niebezpieczny rodzaj potajemnych handlarzy stanowią osoby odmawiające sprzedaży, osoby, które przy wykonywaniu swego zawodu odmawiają ludności przedmiotów codziennego użytku, a następnie sprzedają je po cenach paskarskich. Stwierdzono szczególnie jaskrawy wypadek: Pewien handlarz obuwia odmówił pewnej ko-

biecie wydania jednej pary trzewików damskich na należycie wystawiony order. Później jednak oświadczył, że może trzewiki sprzedać na order i dodatkowo 60 RM. Ten sposób postępowania jest tym bardziej godny pogardy, że kupującą była kobieta ze sfer niezamożnych. Teraz handlarz ów ma trzy miesiące czasu do rozmyślenia w obozie robót przymusowych nad podłością swego postępowania. Podczas dalszych próbnych zakupów zatrzymano 36 osób, które w nieodpowiedzialny sposób nie sprędały posiadanych towarów spożywców. Znaczna też jest ilość produktów spożywczych, których w czerwcu handel pokątny pozabawił normalnych spożywców. Wszystkie skonfiskowane produkty żywnościowe i towary użytku codziennego przekazane zostały na cele ogólnoużyteczne.

Wielkie wydziały jednej pary trzewików damskich na należycie wystawiony order. Później jednak oświadczył, że może trzewiki sprzedać na order i dodatkowo 60 RM. Ten sposób postępowania jest tym bardziej godny pogardy, że kupującą była kobieta ze sfer niezamożnych. Teraz handlarz ów ma trzy miesiące czasu do rozmyślenia w obozie robót przymusowych nad podłością swego postępowania. Podczas dalszych próbnych zakupów zatrzymano 36 osób, które w nieodpowiedzialny sposób nie sprędały posiadanych towarów spożywców. Znaczna też jest ilość produktów spożywczych, których w czerwcu handel pokątny pozabawił normalnych spożywców. Wszystkie skonfiskowane produkty żywnościowe i towary użytku codziennego przekazane zostały na cele ogólnoużyteczne.

Obwieszczenie

o dodatku za znajomość języka niemieckiego dla krajowych urzędników i pracowników

Na podstawie zarządzenia o wynagrodzeniu dla krajowych pracowników w instytucjach publicznych z dnia 22 marca 1943 r. może być krajowym urzędnikiem i pracownikiem umyślnym przyznany dodatek za znajomość języka niemieckiego.

Dodatek ten może być tym urzędnikom i pracownikom, którzy wykazą swoją umiejętność przez zdanie egzaminu, wypracowany wstecz, począwszy od 1 kwietnia 1943 roku.

Zainteresowane tym osoby mają się zgłosić:

- 1) mieszkańcy miasta Wilna do biura Związków Zawodowych ul. Gedymina (d. Mickiewicza) Nr. 27, pokój 306. i
- 2) mieszkańcy okręgu wileńskiego do oddolnych delegatów powiatowych Związków Zawodowych do dnia 20 lipca tego roku.

Pełnomocnik Związków Zawodowych na Wilno — miasto i okręg.

Odezwa

Burmistrza miasta Wilna

w sprawie zbiórki złomu i starych metali

Wielkie wydziały jednej pary trzewików damskich na należycie wystawiony order. Później jednak oświadczył, że może trzewiki sprzedać na order i dodatkowo 60 RM. Ten sposób postępowania jest tym bardziej godny pogardy, że kupującą była kobieta ze sfer niezamożnych. Teraz handlarz ów ma trzy miesiące czasu do rozmyślenia w obozie robót przymusowych nad podłością swego postępowania. Podczas dalszych próbnych zakupów zatrzymano 36 osób, które w nieodpowiedzialny sposób nie sprędały posiadanych towarów spożywców. Znaczna też jest ilość produktów spożywczych, których w czerwcu handel pokątny pozabawił normalnych spożywców. Wszystkie skonfiskowane produkty żywnościowe i towary użytku codziennego przekazane zostały na cele ogólnoużyteczne.

- Wielkie wydziały jednej pary trzewików damskich na należycie wystawiony order. Później jednak oświadczył, że może trzewiki sprzedać na order i dodatkowo 60 RM. Ten sposób postępowania jest tym bardziej godny pogardy, że kupującą była kobieta ze sfer niezamożnych. Teraz handlarz ów ma trzy miesiące czasu do rozmyślenia w obozie robót przymusowych nad podłością swego postępowania. Podczas dalszych próbnych zakupów zatrzymano 36 osób, które w nieodpowiedzialny sposób nie sprędały posiadanych towarów spożywców. Znaczna też jest ilość produktów spożywczych, których w czerwcu handel pokątny pozabawił normalnych spożywców. Wszystkie skonfiskowane produkty żywnościowe i towary użytku codziennego przekazane zostały na cele ogólnoużyteczne.

Widoki plonów na Ukrainie

LUCK. Żniwa na Ukrainie już się rozpoczęły. Jakkolwiek na wiosnę, gdy trwał okres deszczów, musiano liczyć się z silnym osłabieniem plonów na Ukrainie. to obecnie można już stwierdzić, że wszędzie należy się spodziewać zadawalających wyników. W południowych okręgach stepowych odbywa się obecnie żniwo jęczmienia. Częściowo rozpoczęło już koszenie pszenicy. Za wyjątkiem niektórych miejscowości południowo-wschodnich, w których plony ucierpiały skutkiem suszy, stan zbóż letnich wszędzie można uważać za dobry. Szczególnie dobrze przedstawiają się uprawy fasoli

sojowej, a w Ukrainie środkowej również urodzaje słonecznika. Również urodzaj owoców na Ukrainie południowej dał wyniki więcej niż zadawalające. Gdy plon moreli należy uważać za dobry, to urodzaj wianien jest wyjątkowy. Natomiast urodzaj jabłek jest niedostateczny, skutkiem niesprzyjającej pogody na wiosnę. Należy uważać za dobre wyniki uprawy winogron we wszystkich częściach Ukrainy, gdyż rośliny te w r. b. prawie zupełnie uniknęły plagi szkodników, w przeciwieństwie do lat ubiegłych.

Przegląd filmowy

Kino „Soldatentheater II” wyświetla dziś po raz ostatni film z Lil Degower i Wiktoorem Staal, p. t. „Przez manowce ku szczęściu”. Od jutra „Tajemnicza hrabina”. Kino „Casino” również gra dziś ostatni dzień ładny film z doskonałą parą artystów Sarah Leander i Willy Birgel „Niebieski lis”. Od jutra premiera „Kobieta na miarę”. Kino „Adria” wyświetla dziś jeszcze „Maskaradę”, od jutra premiera komedii „Jak mogłaś, Weroniko!” „Muza” wyświetla ostatni dzień komedii „Gdy

mężowie wyjeżdżają”, od poniedziałku przeniesiony z „Soldatentheater II” film „Przez manowce ku szczęściu”. Kino „Ausra” daje dziś artystyczny film „Święta i jej blazen”, od jutra niedługo już w Wilnie ogładany film „Nieznosny pan Pitt”. Nadchodzący więc tydzień przynosi nam aż trzy premiery. Z tego dwa filmy będą wyświetlane przez dwa tygodnie (w „Soldatentheater II” i w „Adrii”).

Chcesz mieć światło elektryczne — oszczędzaj je!

Od Wydawnictwa.

Celem uniknięcia reklamacji i przerwy w otrzymywaniu gazety prosimy naszych prenumeratorów na prowincji o wpłacanie prenumeraty na m-c następnego do dnia 25-go każdego miesiąca.

Wpłaty otrzymane po 25 będziemy zaliczać na dalsze okresy.

Jednocześnie prosimy o dokładne i czytelne podawanie adresów.

Wiadomości z dnia

18 LIPIEC
NIEDZIELA
Bl. Szymena
Wschód słońca 4.04
Zachód słońca 20.43

DYŻURY APTEK. W bieżącym tygodniu od dnia 19—26 lipca następujące apteki Wilna mają nocne i świąteczne dyżury: apteka 7. Zawalna 41 (tel. 799), apteka 8. Ostrobramska 25 (tel. 1578), apteka 14. Witoldowa 22 (tel. 1619), apteka 15. Witkomińska 3 (lelef. 481), apteka 17. Antokolska 42 (tel. 569), apteka 334. Gedymina (Mickiewicza) 33 (tel. 1098), apteka 336. Freiwilgenstr. (Legionowa) 10 (tel. 468), apteka 337. Wielka 29 (tel. 1357)

ŁÓDKARZE NIE POWINNI POBIERAĆ NADMIERNYCH CEN. Nadarza się okazja do przypomnienia obwieszczenia centralnego urzędu cen z 20 czerwca 1942 w sprawie maksymalnych cen za przewóz na Niemnie i Wilni, a to dlatego, iż zauważono, że w rozmaitych punktach przewozu przewoźnicy żądają nadmiernego wynagrodzenia.

W tym miejscu przypomina się przewoźnikom o obowiązku ścisłego przestrzegania ustalonych cen. W wypadku dalszych wykroczeń przeciwko cenom muszą się oni liczyć z dotkliwymi karami.

NAUKA STENOGRAFII W JEZ. NIEMIECKIM. Wobec wciąż jeszcze istniejącego braku wykwaifikowanych stenotypistek Związków Zawodowych urządzają kursy stenografii w jez. niemieckim. Najbliższy kurs rozpocznie się 1 sierpnia i obejmie 108 godzin lekcyjnych. Koszt wynoszą 45 RM. Blizsze informacje i zapisy w biurze Zw. Zaw., oddział wykształcenia zawodowego, ulica Gedymina (Mickiewicza) 27, pok. 321, tel. 352.

NAUKA STOLARSTWA. Wileńskie Związki Zaw. organizują od dnia 1 sierpnia szkolne warsztaty stolarskie przy Organizacji Todt. Jako uczniowie są przyjmowani młodzi chłopcy w wieku 16—18 lat. Nauka potrwa trzy lata. Uczniowie utrzymują pełne wyżywienie i kwaterę. Praca warsztatowa będzie wynagradzana. Kto skończy dobrze naukę zostanie podmajstrem. Bliższych informacji udzieli i zgłoszenia przyjmuje biuro Zw. Zawodowych, ulica Gedymina (Mickiewicza) 27, pok. 321 tel. 352. Liczba uczniów jest ograniczona.

towa będzie wynagradzana. Kto skończy dobrze naukę zostanie podmajstrem. Bliższych informacji udzieli i zgłoszenia przyjmuje biuro Zw. Zawodowych, ulica Gedymina (Mickiewicza) 27, pok. 321 tel. 352. Liczba uczniów jest ograniczona.

LEGION SPEER wstrzymał chwilowo zapisy kandydatów, przyjmowane dotychczas przy ul. Witoldowej 12.

„KATYN”. Od kilku dni w różnych punktach naszego miasta zostały wywieszone artystycznie wykonane plakaty, tak właśnie zatytułowane. Ponura groza bije z wyrażenie wykonanych plakatów. Nic też dziwnego, że stale stoją przed nimi grupki ludzi, zarówno z pośród miejscowej ludności, jak też niemieckich żołnierzy. Kiedy stoi się przed takim obrazem, znikają różnice narodowości, wszyscy czują się jednakowo równi w obliczu bestii bolszewizmu i wszyscy tak samo wiedzą, że musi ona zostać zniszczona. Tylko wówczas możemy być pewni, że sami unikniemy takiego losu, jaki bolszewicy zgotowali w lesie katyńskim 10 tysiącom polskich oficerów.

OBSADZANIE SKWERÓW I KWIETNIKÓW JESIENNYMI KWIATAMI. Do porządkowego wyglądu ulic nie mało przyczyniają się również uliczne kwietniki czy też skwery. W trosce o ładny i estetyczny wygląd naszego miasta, ogrodnictwo miejskie obsadziło już publiczne kwietniki nowymi, jesiennymi kwiatami.

ZNÓW PROTOKÓŁ PRZECIWKO SAMOGONIARZOWI. W dniu 11 lipca u Samaroka Michała zamieszkałego przy ulicy Nowogrodzkiej 101—5, podejrzanego o przetrzymywanie samogonu, policjanci zrobili rewizję. Plon jej był obfity, znaleziono bowiem kilkanaście litrów zakazanego trunku. Samogon skonfiskowano, a przeciwko Samarokowi spisano protokół.

REZULTAT PRACY JEDNEJ DOEY. Rezultat pracy policji wileńskiej w ciągu tylko jednej doby dnia 13 lipca przedstawia się

następującymi cyframi: spisano 11 protokołów za podnoszenie cen i spekulację, dwa za nieposiadanie cenników, a trzy za wypędzanie, względnie przetrzymywanie gotowego już do spożycia, samogonu.

POŻAR W DRUKARNI. Przed kilku dniami przy ulicy Mindaugo (Słowackiego) w zakresie poligraficznym „Vaizdas” wybuchł pożar. W kotłowni ogrzewania centralnego zapaliły się odpadki papierowe, jakimi były opalone kotły. Pożar został w czasie zauważony i ugaszony.

OFIARY
Zamiast nekrologu ś. p. Walerii z Jasiewiczów Ulmerowej dla polskich biednych dzieci 18 RM 50 pl. składa L. J.

W dniu Imienin
s. t. p.
Czesława ANCEREWICZA
b. Naczelnego Redaktora „Gońca Codziennego”
odbędzie się za spokój Jego duszy Nabożeństwo Żalobne w dniu 20-ym b. m. o godzinie 9-ej rano w kościele Farnym w Bielżyństoku, na które zaprasza Krewnicy, Przyjaciół i Znajomych
Żona.

W 7-mym dniu od zgonu
s. t. p.
Ks. Leona Puciaty
Dr. Św. Teol. i Filoz., prof. U. S. B., długoletniego proboszcza kościoła św. Anny zmarłego dnia 12 lipca r. b. w wieku lat 57, zostanie odprawione Nabożeństwo Żalobne w kościele św. Anny dnia 19 lipca r. b. o godz. 8. O czym zawiadamiają
Bratowa i Rodzina.

Anglia w obawie o swoje drogi do Indii

MADRYT, 15.7. Od podróżnych, przybywających z Marokka, dochodzą wiadomości, że nieporozumienia pomiędzy Amerykanami, Anglikami, Francuzami i Arabami w Afryce Północnej zwiększają się z dnia na dzień. To zaostrezenie się stosunków przypisują przede

wszystkim kierunkowi polityki Amerykanów względem krajowców, która dąży do zupełnego pomijania Francuzów i bezpośredniego kontaktu z Maurami i Berberami. Amerykanie przytem działają za pomocą prezentów wszelkiego rodzaju, przeważnie używa-

jąc do tego środków spożywczych i przedmiotów konfekcyjnych. W swej drukowanej propagandzie podkreślają Amerykanie szczególnie słabość militarną Francuzów i obniżają ich powagę w oczach krajowców.

Za strony brytyjskiej ta działalność Amerykanów we Francuskiej Afryce Północnej traktowana jest z rosnącym rozgoryczeniem. Wzra stającą ilość baz północnoamerykańskich na wybrzeżu Afryki uważają stery angielskie za poważne zagrożenie z biegiem czasu drogi do Indii. Poza tym uważają Angliki rozwój potęgi amerykańskiej w Afryce za niebezpieczny również i dla interesów angielskich na półwyspie Iberyjskim. W celu pomyslnego śledzenia zamiarów i postępowania Amerykanów, wpręgli Angliki do tego Secret Service. Znany rzeczoznawca Marokka, pułkownik Ellis, z wielkim pośpiechem urochomił obszerny sztab, złożony z krajowych agentów. Zadaniem ich jest zbieranie wiadomości wszelkiego rodzaju, a szczególnie dotyczących zamiarów amerykańskich. Poza tym mają oni prowadzić wśród krajowców propagandę w duchu angielskim i za te usługi mają otrzymywać wyjątkowo dobre wynagrodzenie. Konfidenci są tak dobrze zamaskowani, że wielu z nich niedawno aresztowali Amerykanie i Francuzi, przypuszczając, że są to szpiegowie niemieccy.

Godne uwagi przyznanie się brytyjskie do katastrofalnych zatopień statków handlowych

SZTOKHOLM, (DNB). „Svenska Dagbladet” podaje we własnym komunikacie z Londynu, iż sekretarz parlamentu, sir Arthur Salter, podał w izbie gmin sensacyjną oświadczenie, że dla Anglii podczas tej wojny już dwa razy wszystko było postawione na jedną kartę, z powodu krytycznego braku statków. Po raz pierwszy była taka sytuacja na wiosnę 1941 roku, gdy Wielka Brytania była zagrożona głodem i zatrzymaniem warsztatów pracy z powodu bra-

ku surowców i niemożliwości wzmocnienia armii na Środkowym Wschodzie. Drugi okres rozpoczął się na wiosnę 1942 r. po przystąpieniu Japonii do wojny, gdy ginęło co raz więcej statków. Podczas lata ten stan krytyczny osiągnął swój punkt kulminacyjny. „Musimy teraz liczyć się z nowymi ciężkimi stratami”, oświadczył Salter, „ponieważ jeszcze nie usunęliśmy niebezpieczeństwa łodzi podwodnych”.

Już 70.000 marynarzy straciło życie na statkach angielskich

AMSTERDAM (DNB). Jak podała angielska służba informacyjna z Londynu wczoraj rozpoczęło świętowanie pamięci 16.000 marynarzy, którzy zginęli w tej wojnie z powodu strat angielskiej marynarki handlowej. Ogółem, jak wiadomo, zginęło z powodu działań

wojennych 70.000 marynarzy, którzy znajdowali się na statkach angielskich lub będących na usługach angielskich, przyczem dużo obywateli narodów europejskich przede wszystkim. Norwegów, a także majątków z krajów zamorskich

OGŁOSZENIE

Inspekcja Ubezpieczeń m. Wilna i Powiatu

opierając się na zarządzeniu Państwowego Zarządu Ubezpieczeń w Kownie, o przymusowym ubezpieczeniu budowli w roku 1943, zawiadamia:

Mieszkańcy m. Wilna, którzy posiadają budowle (nieznanalizowane) na prawach prywatnej własności, lub zarządzający tymi budowlami na podstawie pełnomocnictw, albo innych podstaw prawnych, a których budowle znajdują się przy ul.:

- Alkūnės, Aukštaitių, Ašmenos, Sv. Barbaros, Balstogės, Belvederio, Betlėjus, Daukšos, Dunojaus, Dilginės, Gardino, Garšioji, Geležinės, Gervėčių, Grūdų, Kalnų, Kanklių, Kančių, Keleivių, Kovo, Krėvos, Kraštinės, Kuprioniškų, Linksmoji, Liepkalnio, Markučių, Medininkų, Melagėnų, Minsko, Sv. Nikodemo, Pakraščio, Paupio skg., N. Paupio, Paegliūnės km., Jeruzalės g. ir skg., N. Jeruzalės, Juodas plantas, Rasų, Rasų skg., Rikantiškės, Rybiškų, Sibiuro, Subačians, Sukilėlių, Šaltinių, Svarioji, Svecionių, Tolimoji, Tupatiškų, Turjaus, Turgelio, Užglėnės, Vandens, Varpu, Varšuvos, Voskresenos, Vidurinė, Vievėsių, Veiverių, Vitebsko, P. Višinskio, Zarasų, Žiedų, Žemoji

obowiązani są przybyć w dniach od 19 lipca do 25 lipca b. r. w godzinach urzędowych (od 7 do 15.30, w dniu przedświątecznym do 12.30) do Miejskiej i Powiatowej Inspekcji Ubezpieczeń w Wilnie, Jogailos (Jagiellońska) Nr. 14 w celu opłacenia należnej składki za przymusowe ubezpieczenie budowli w r. 1943.

Wykazy właścicieli budowli, którzy w terminie nie opłaca składek ubezpieczeniowych za r. 1943 będą skierowane do odpowiednich władz celem wyegzekwowania należnych sum. Prócz tego osoby powyższe ze względu na prawa wojenne będą traktowane jako sabotażyci i na podstawie § 4 Rozporządzenia Reichskommissar'a dla Kr. Wschodniego z dnia 18.XI 1941 r. względem nich zostaną zastosowane najostrzejsze środki represji.

Państwowy Zarząd Ubezpieczeń Inspekcja m. Wilna i powiatu.

KINA

Soldatentheater II, „Przez manowce ku szczęściu”, „CASINO”, „NIEBIESKI LIS”, „ADRIA”, „Maskarada”, „MUZA”, „Dw męzawie wyjeżdżają”, „Przez manowce ku szczęściu”, „AUSZRA”, „Święta i jej błazen”, „GRAZYNA”, „Wyzwolone ręce”

TEATR

„ALI-BABA” Wielka 66. DZIŚ Wielka artystyczna wokalno-taneczna rewia „W królestwie lalek”

CYRK w Wilnie

rozbił swoje namioty przy ul. Pylimo (Zawalnej) na Rynku Drzewnym Od dnia 17-10 lipca r. b. NOWY PROGRAM.

Zawiadomienie.

Wileński Inspektorat Leśny od 19 lipca 1943 r. funkcjonować będzie w nowym lokalu: ul. 16 Vasario (d. 3 Maja) Nr 1 m. 1 (Lokal Średniej Szkoły Leśnej).

FIRMA

„Arbor” w kieży (niemiecka) 1 POLECA: łóżeczka dziecięce, leżaki, krzesła oraz spody drewniane (koturny).

ANTYKWARIAT

Państw. Wydawn. kupuje książki Dominikonų (Dominikańska) 4

ZAKŁAD FRYZJERSKI

„STEFAN” Gedmino (d. Mickiewicza) Nr 29. gdzie pracuje znany fryzjer damski p. Adolf z ul. Trenofa (d. Stara) 1

LABORATORIUM

Zębów Sztucznych Przyjmuje wszelkie roboty techn. i dentystyczne. Wykonuje na kauczuku i różnych metalach. Robota szybka, fachowa i tania.

Nabędę struny

w każdej ilości mandolinowe, gitarowe, skrzypcowe. Skupuje wszelkie instrumenty strunne. Pracownia Instrumentów Muzycznych K. Olszewskiego Traķy (Trocka) 15.

Firma „MEBEL”

Didžioji (Wielka) 23 poleca spody drewniane, jak również wykonujemy wszelkiego rodzaju roboty budowlane. Tamże potrzebny rotnicy i furmani.

ROWERY

naprawia pracownia Aušros Vartų (Ostrobramska) 29. Kupuje opony i inne części rowerowe

UWAGI PORADY BEZPŁATNIE.

Na wszelkie swędzące schorzenia skórne, swierzb (krosta) i t. p. maści i płyny lecznicze otrzymać możiesz u Igantjo (d. Miłoszerna) Nr 6 m 8 róg Łakszy 5 od Wielkiej róg Nr 22, w godz. 10—12 i od 16—19.

Wózki dziecięce

rezerwie, dorabiam nowe koła i części przerabiam ze starych na nowoczesne. PRACOWNIA WÓZKÓW, Traķy (Trocka) 16—17 (róg).

POSIADAM OPAŁ

Czekam propozycji Rudnikų, Rudnicka 2, pracownia.

Uwaga!

KUPIĘ każdą ilość DRUTU żelaznego grubości 0.5 mm., 1 mm., 1.5 mm. Wilniaus (Wileńska) Nr 20, m 9. Sklep kwiatów.

Przedsiębiorstwo Budowlane inż. Władysław MATUZEWICZ w Wilnie, Jogailos (Jagiellońska) 7 m. 3

PRZYJMIE NATYCHMIAST: murarzy, cieśli, stolarzy, tynkarzy i robotników

na roboty rządowe budowlane w Mołodecznie, Lidzie, Wołożynie, Wilejce Powiatowej, Kniahininie i Głębokiem.

DOBRA PŁACA, mieszkanie oraz całkowite utrzymanie Roboty przeważnie prowadzone są NA AKORD.

UWAGA! Nauka Kroju Informacje: Jogailos (Jagiellońska) Nr 6 m. 20.

Prywatna Chemiczna pralnia J. BARTOSZEWICZ Traķy (Trocka) 9

Ważne

- A) STEFAN ARTHUR MAUER Biuro podań w języku niemieckim. Sv. Jurgio (Św. Jerzki) 4-5 Czynne od godz. 9 - 15. A) SZYJE staniki i pasy. Jasinskio (Jasieńskiego) 18 m. 1, front, 1 piętro. CHIROMANTKA - fizjonomistka określa z ręki kart. fotografii, linii i pisma. Gedimino (Giedimino) 12-2. DNIA 11 lipca b. r. wyszy z dopła Zienkiewiczówna Danuta lat 12, ubrana w jasną sukienkę sweter szary, z latką na rękach brązowa, błona dybka oraz niebieskie i Zielonkawe wyczerpna Nijola lat 10 w zielonym płaszczku. szatynka oczy niebieskie, obie bez bućków. Kto by mógł dać jakiegokolwiek dane o zaginionych serdecznie proszę pod adresem: Druskininku (Solna) 13 m. 2, koło Nowogrodzkiej - Ponarskie za barzo wyś. skim wynagrodzeniem. FRANKI na dwa okna, zamienie na opał, pantofle damskie jasne nowe Nr. 37, zamienie na Nr. 35. Wilniaus (Wileńska) 27-5. PŁASZCZ nowy gabardynowy, zamienie na rower. Arklių (Kościńska) 10-11. SPACEROWKĘ nowoczesną nową, zamienie na opał. Stajų (Stolarska) 5-1. SPACEROWKĘ nową ładną, zamienie na opał. Krokuvos (d. Krakowska) 29-2. TYTON na sposób fabryczny do silz maszynowo kraj, szybko i na poczekaniu. Gedimino (d. Mickiewicza) 41 m. 18, II piętro. wejście frontowe z pierwszego dziedzińca TYTON kraję motorowa maszynka na cienkie włókno bez moczenia Satrijos (d. Karpacka) 5 w prawo od numeru 59 ul. Krakowskiej WROŻKA z 30-letnią praktyką przyjmuje od godz. 19-01 do 6-01 wiecz. oprócz niedziel i świąt. Voklečių (Niemiecka) 4 m. 12 w podwórzu. ZAMIENIĘ na opał pateron czajnikowy lub maszynę firmy Singer, męska, stan b. dobry. Arklių (Kościńska) 24-1, pracownia szewska „Franciszek”. ZIMOWY płaszcz w bardzo dobrym stanie na chłopcę lat 12 zamienie na większy lub na opał Sventikų (Popowska) 24 m. 2.

Wileńska Kooperatywa „RUTA” centralne składy Darius ir Gireno (d. Żwirki i Wigury) Nr 2

sprzedaje różnego rodzaju tary: beczki, fornierowane i drewniane skrzynie i t. p. Zwracać się do kierownika składu p. Karbonskiego, telef. 1839, w dniach pracy od 8—16.

Lekarzy

- BERLITZA (naturlatna) metoda (bez pomocy języka piszycznego i gramatyki) języków nowożytnych uczy Dr. Pucłata, Am Fluss (d. Zarzecze) 16-19. JEZYKI OBCE - szczególnie niemiecki - jak dawniej: Didižioji (Wielka) 2 m. 1 (nad Sztrałem). PRYWATNE lekcie pisanie na maszynie i języków obcych Wilno. Gedimino (d. Mickiewicza) 4-12. oraz Wokumpie. UDZIELAM lekcji gry na mandolinie. Informacje od 16 do 18. Gedimino (Mickiewicza) 62-A -5, Edward Cluska. K. SOKOLOWSKI Choroby skórne weneryczne. Przyjmuje od 8 do 12 i od 5 do 7 wiecz. Wilniaus (Wileńska) Nr 30 m 14. Gabinet Rentgenowski DR MED. A. SMIGIELSKA Pilies (Zamkowa) Nr 8 m 9. Od godz. 9 - 12 i od 18 - 19. DR. W. WOŁODZKO Choroby skórne weneryczne. Przyjmuje w 8 - 11 i 15 - 18. Wallstų (Zawalna) 22. Akuszerki M. BRZEZINA Lubarto (Grodzka) 37-1. Zwierzyniec. ZOFIA GRONKOWA przyjmuje porody i porody w domu Wilno, ul. Konarskiego 1/2 - 6. J. KORCHOWA Olanu (d. Holenderia) Nr 4 - 1. MARIA LAKNEROVA przyjmuje od godz. 9 rano do 7 wiecz. Jasinskio (d. Jasieńskiego) 7 - 5. H. PUSZKARZEWICZOWA Dżury, masaż, zastępcy Filarety (Filarecka) 21 - 2. PLEYEROWA przyjmuje codziennie. Darius ir Gireno (Żwirki i Wigury) 28-4. DR. MED. KUDEWICZ ZYGMUNT Spec. weneryczne i skórne choroby. Przyjmuje w godz. 8 - 13 i 15 - 20. Pilies (Zamkowa) 15 m. 2. DR. KAZIMIERZ LEJMAN b. st. asystent Kliniki Derm. U.S.B. Choroby skórne weneryczne. Wilniaus (Wileńska) 29. Przyjmuje od godz. 4 do 6.30. DR. MED. W. MORAWSKI b. st. asystent kliniki U.S.B. Choroby skórne, weneryczne i płciowe. Sv. Mykolo (Sv. Michalski) 6 - 1. Przyjmuje od godz. 9 - 12 i 18 - 20. Gabinet Rentgenowski DR. G. NIELUBSZYC Pylimo (d. Zawalna) Nr 22 - 3. Od godz. 15 - 17. DR. PIWECKI ALEKSANDER Choroby weneryczne. Pilies (Zamkowa) 12 - 6. Ordynuje od 14-13. DR. MED. WIKTOR PIESKOW Choroby nerwowe i weneryczne. Uosto (Portowa) 3 m. 2. Ordynuje od 12 - 14 i 16 - 17.

Bohdan RUSZCZYC obyw. Ziemi Wileńskiej zmarł nagle w dniu 21 ira a w Luķu.

Nabożeństwo za spokój Jego duszy odbędzie się w kościele św. Jakuba w środę dnia 21 go lipca r. b. o godz. 9-iej rano.

O czym zawiadamiają Krewnych i Znamomych Siostra, Syn, Synowa i Rodzina.

JAN OSSOWSKI

po długich i ciężkich cierpieniach pełniąc służbę zmarł śmiercią tragiczną dnia 16 VII 1943 r. w wieku lat 23

Ekspartacja żałok z domu żałoby przy ul. Belwederskiej 28 na cmentarz Rossa nastąpi dnia 18 VII 1943 r. o godz. 5-iej wieczór O czym zawiadamiają Przyjaciół i Znamomych Matka, Siostry, Bracia i Rodzina.

W dniu Imierin s. t. p.

Wincentego PUPIAŁO

odbędzie się Nabożeństwo Żałobne w kościele W. W. Świętych dnia 21 lipca b. r. o godz. 8-iej rano.

O czym zawiadamiają Krewnych, Przyjaciół i Znamomych Żona, Córka, Syn i Zięć.

W przeddzień Imierin niedziałowanej siostry s. t. p.

Marii z Grunt-Me erów HOJNOWS KIEJ

odbędzie się Nabożeństwo Żałobne dnia 21 lipca r. b. o godz. 8-iej w kościele św. Katarzyny, na które zapraszają Krewnych i Znamomych Siostra i Brat.

o spokój duszy s. t. p.

Wincentego Litwinowicza

w dniu Imierin odbędzie się Nabożeństwo Żałobne w kościele św. Bartłomieja o godz. 8 rano. O czym powiadomają Przyjaciół i Znamomych nieopieścieni w smutku Żona i Syn.

W czwartą rocznicę zgonu s. t. p.

Antoniogo Wlamowicza

odbędzie się Msza żałobna w kościele św. Józefa dnia 19 b. m. o godz. 6. 30 rano, o czym zawiadamia Żona

W trzecią rocznicę śmierci s. t. p.

Witolda Dowgiało

odbędzie się Nabożeństwo żałobne dnia 19 lipca r. b. o godz. 8.30 w kościele O.O. Sa ezjanów przy ul. Dobrej Rady, o czym zawiadamia Siostra.